

Com qu' apreta la caló,
son vestit no estranyo, nó...
més com que mira un retrato
no fora estrany qu' al poch rato
se li encengués la passió.

SE

De dijous á dijous

CNTREMITX de las figuras musicals que posan als nuvois lo nom de l' Alemanya, sobresurten las d' en Robert Schumann y en Ricart Vagner, devant de quins genits no cal res mes qu' acotar lo cap. La tossuneria pasmosa que 's nota en sos travalls, per trobar lo més enllá somniat pe 'ls músichs, aquella veritat idealisada com fonamental motiu de son sistema, els corona de vers monarcas del art més espiritual.

Encara qu' als meridionals com nosaltres, ens sia costós l' entrarhi, no podém en cas de consciencia, callar la distinció que l' Alemanya ha conseguit ab las arts germanas sevas, l' escultura y la pintura, y, mes que sia de passada, hem de mencionar aquestos dos monuments admirables; prova evident del resplandor de la primera, las catedrals de Strasbourg y de Colonia.

¿Qui no ha sentit á parlar y no te presents, els noms d' Hebein y d' Albert Dürero? ¿Qui 's pot olvidar d' en Cornelius, autor dels frescos, llohant l' avior mitològica de la Germania? ¿Y Wilhelm von Kaulbach també famos per sos frescos representant lo Triomf de la Reform; Adolf Meissel, tornant á la vida ab son puzel maravellos á Frederick lo Gran y á sos paladins; y per fi, no pas en darrer lloch, á Franz von Lenbach, ab sos famosos retratos dels grans homens qu' ajudavan á l' unitat del imperi?

* * *

Com punt molt interessant, ahont volíam anar á parar, no hem d' olvidar cosa tant important, com es l' educació que reb lo jovent á Alemanya.

Si las escolars son basa de las Universitats, y aquestas lo camp experimental de la inteligencia, en cap altre part del mon, ho son en grau tan superlatiu, com á la Alemanya, ahont els ideis nacionals, amodorrats tot lo temps de la guerra malehida y de la desgracia, han resurgit á vida novella, al apareixer els resplandors de la benhaurada pau.

Las Universitats alemanyas, tingueren y mantingueren sempre latent l' idea á la unitat nacional y la conservarán viva constantement, malgrat aquellas épocas que semblava esvahirs' per totas parts. Aixís s' explica la benevolensa mostrada per en Bismarck, envers las Universitats. Quan ab motiu de fer sos 70 anys, lo van anar á felicitar comissions de dinou Universitats, pogué dir: «A a ja 'm puch morir veient creixer joventut tan florida».

Un escriptor francés, diu parlant de las Universitats alemanyas aquestos paragrafs: «per entrar dins l' essencia de l' ánima de las Universitats d' Alemanya, precisa l' observar aquella comunitat en sa vida íntima, aixó es; á la cátedra. Allí 's trova 'juntadas totas las clases socials, en igualtat fraternal. L' amor á l' estudi, las uneix, sens excluir las diferencias de naixensa ò de riquesa, y lo més inteligent, es sempre lo quin ocupa 'l primer lloch.. No 's pot arribar á coneixer lo poder civilisador d' aquestas Universitats, fins que poguem formarns

concepte cabal del qu' allí representa 'l curs acadèmic. L' instrucció, conclou totas las ciencias, tot quant els humans coneixements poden abassar... Teologia y filosofia, ciencias físicas y metafísicas, sistemas y fets pràctichs, sempre 'ls més adelantats, doctrina é historia, literatura y llenguas... tot hi entra, tot en son sistema enciclopédich.

* * *

Hi ha mes; certas arts quin exercici suposa disposicions especials, com la pintura, l' escultura, l' arquitectura, la música, l' agricultura, l' art de la guerra, van inclosas en aquest sistema ilimitat de coneixements. Estreny tot lo que pot contribuir á ilustrar lo cervell humá. S' ha de convenir que 'n cap altre part del mon, fins en aquellas que més s' han esmersat en materias educativas, pot trovarse qui si iguali á Alemanya p' el cultiu de la inteligencia.

A la nombra de vintiduas Universitats deu Alemanya la sua organisació científica y literaria, que sobrepuja avuy la de totas las nacions d' Europa, sent per son caracter y sa manera de esser, mes ferma y més profunda que la de la Fransa qu' havia portat lo cap del mohiment intelectual fins fa poch y avuy es considerada més feble y bellugadisa, sols sia no mes que p' el temperament meridional dels seus homens.

A la Alemanya dominan las regións del saber lo mateix que dominan 's plans, la enlayrada cadena de montanyas y desde son cim espargeix els grans coneixements de sabiesa, que aprofitan á tothom, perque la ciencia no te pas patria, n' es de tot lo mon que s' en sab gaudir.

* * *

Per aixó, per son adelantament, l' Alemanya, n' es cridada á tornars' en una nació lliure y 'l pas de l' imperi sols haurá estat per atrapar l' unificació de sos Estats.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

Follia

Plany... d' amor

No ploris no, ja t' aymo hermosa nena
 ¡mes aixuga tas llágrimas!
 no 'm fassis penar mes d eixa manera
 ¡si't vull ab tota l'ánima!
 Calma prompte ton plor, puig que la enveja
 sento que ¡foll! m'exalta
 al veure que tas llágrimas, quan surten
 de tos ullets de fada
 luxuriosas besan
 tas galtetas rosadas..
 Quan jo per mes qu' ho busco
 no he pogut lograr may petonejarte.

V. CALDÉS ARÚS

LA VUYTADA

(CRÓNICAS ESTIUENCAS)

I

Que 'm dispensi, senyó Estany,
si sense dirli paraula
me n' he vingut, escapat,
á aquet recó de montanya;
perque, créguim, la calor
que ha vingut tan de soptada
m' ha fet fugir d' aquet forn
que á fora 'n dihém *la mata*
capás de matá, al estiu,
á n' els que la ballém grassa
de carns y... de mals-de-cap,
(vull dir jo, no de butxaca);
per tant, fássim quedar bé
ab 'ls *méus* de LA TOMASA
y excúsim devant tots ells
fentse cárrech de la causa
que m' ha fet venir corrent
al poble de *Vilatana*
'hont, si Déu vol, m' hi estaré
tocantme, 'l que 's diu, la *pampa*
fins que *Febo* sos ardors
apagui ó escalfi ab calma;
ja que no 's pot soportar
ni l' ánima que l' aguanta.

*
**

Donchs, com anava dihent,
aqui 'm té una temporada
—com de costúm— cad' estiu,
fent excursions ben baratas,
disfrutant entre pallers,
verdissas, boscos y bassas,
fent 'l senyó ab un bastó
de gatosa, gorra blanca,
sense coll, calsas de dril,

americana d' alpaca
(de set *pelas*, *inter nos*),
ab espardenyas tapadas
y mitjons d' aquets de ral
que donan á la subasta.

Aqui 'ns reunim — com sab —
una colonia triada,
composta de . potentats (!)
d' aquets que no més fém paga
de la paga que guanyém
omplint fulls á tant per ratlla,
ó al escriptori ó taulell
—lo que s' en diu— fent de máquina.

Empró, posats aquí dalt
com gastém molta *guayaba*
y sabém donarnos tó
prenent no més xacolata
y á la tarde, allá á la font,
ens atipém d' *esqueixadas*,
semblém gent de *posició*
y 'ls del poble, per la fatxa,
com que aném ben trajejats
'ns fán tots la *gara—gara*
com si visquéssim ay! tots
de renda ó cupons de *laminas*.

Jo, li soch franch, senyó Estany;
aqui hont me véu, per la trassa,
tinch al poble conquistat
y ma influéncia molt h guanya,
puig, sense prometre rés,
puch dir que la temporada
(mal m' está 'l dirho —créguen)—
la passo de gorra, vaya!

M' explicaré: 'l masover
qu' encare tenim á casa
se cuyda de mantenirm'

de monjetas y patatas
á cambi d' un cafetot
que li pago moltas tardes;
l' agutzil que havia estat
'l guarda-bosch de la plana
ahont encare hi tenim
una vinya, una barraca,
una cinia y un pou séch,
'm dú l' oli y molta palla
per' fer fems y per ompli
sempre que 'm convé las *márfegas*;
lo nunci, qu' era 'l parcer
de las feixas de la ubaga
no 's descuyda pas cap any
de durme de vi una carga,
á cambi d' haverli dit
que aixis que hagin dat las plassas
de tres mil municipals
(qu' encar' ván esperant tanda)
ell hi entraré .. de caball,
perque l' aná á peu 'l cansa.

Afegeixi á tot aixó
un' altra mena de gangas
que ja las hi explicaré
quan torni de *Vilatana*,
y compendrá lo felis
que jo sóch y la importancia
que pot donarse 'n Pepet
tres mesos... y encare gracias.

*
**

Y d' aquí á dijous vinent:
¡ja veuréu *quina vuytada*.

PEPET DEL CARRIL

Vilatana 6 Juliol de 1904

AMORS de PLATJA

Donzellas enamoradas
que gentils y enjogassadas
per la platja aneu saltant,
trepitjant la fina arena
que lo sol potent llumena
y las onas van besant.

'Neu saltant, nenas hermosas,
sou un tendre pom de rosas
que escampa perfum de cel,
perfum que l' ánima encisa
y que lo mar y la brisa
saborejan ab anhel.

'Neu saltant, radiants de vida
que á saltar l' amor convida
y lo mar es temptador,
aqui en la platja preuhada
un somris ó una mirada
es sempre un esclat d' amor.

Esclat d' amor y gaubansa,
d' ilusions y d' esperansa,
de goig, de vida y de llum,
esclat que l' ánima ubriaga
y encen un foch que s' apaga
poch després quedant sols fum.

Sols lo fum negre y horrible
del olvit que 'l temps terrible
escampa y torna insubmis
espargint ab sa alenada

tot lo foch de una mirada
ó la ilusió de un somris.

Perque l' amor que s' hostatja
en un cor, en temps de platja,
es amor d' istiu, lleugé...
amor que 's forja y s' estrella
fácilment, com l' ona bella
que á besar vostres peus vé...

'Neu saltant, hermosas nenas,
pro penseu sempre serenas
que 'ls amors de vora mar
son tal y qual com l' onada:
tenen la vida contada,
naixen tan sols per finar.

EMILI REIMBAU PLANAS

Sobre lo Festival barcelonés

—Sr. Nasi ¿s' deu havé aburrit molt durant las passadas festas?

—¡S' equivoca! No 'm vaig moure de casa y tenía á fora la dona y la sogra.

Negocianta

—¿A qui se li acut veni al mar per banyarse? Vaja, tonta, pòsathi be, qu' allí hi há un ricatxo que no 't treu la vista de sobre.
¡Jo tingúes los teus anys'...

Triheu y remeneu

—Tú Antonia, no 'm deixis la noya de la ma.
 —Y ara?.. ¿Qué 't creus que dormo?..
 —Oh, es que ab tanta gentada...
 —Fuig, dona, soch massa gran per perdre l' esma. Y be per ahont hi vols entrar?..
 —Mira, tirém E isabets avall, fins á sortir al carrer dels A gels.
 —¿Vols dir que anirém be?..
 —Y donchs, per ahont vols passar?
 —Ay filla, per a la hont vulguis, mes molt será que no 'us aix fia Jo no sé perquè la fira no l' han de fer en un lloch més ample y no en aquest carrer de mala mort.
 —Si que tens rahò, perque noya, en aquí, una topa per tot arreu y hasta fa de mal comprar.
 —Creurás que 'm roda el cap?... aixó sembla la bogeria.
 —Què 'ls hi falta avuy, noyas?.. mirin que ho dono barato; candeleros de cristall, marchs de bro ze per retratos, escupideras de llautò, tinters, pintas, panderos y ninots á ral la pesa... ¡tot hi val!.. ¡tot hi val!.. triheu y remeneu.
 —¡Avellana grossa y plena!..
 —¡Rodets de fil, blancs y negres, triheu á deu céntims!..
 —¡Apa, noyas, á la bona sindria, mireu que avuy es molt vermella.—Ascolti, mestressa, compri aquesta... aixó es arrop.
 —No estich per enganyar al ventre.
 —Ay bona ninal... es la primera vegada que ho sento dir.
 —Que no ho saps que d' aixó no 'n queda res?..
 —Be, ascolti, no hem de renyir per aixó. ¿Vol que li trihi un bon meló? miri sospesi aquest. ¿Eh quina pesa?
 —¿Voleu dir que no es verdós?..
 —Ja no li donarás; creguim que está al punt, no l' deixi.
 —Qué voleu que os diga, per mí tira á carbassa. ¿No es veritat Antonia?..
 —No hi entench res, no sent á proba fa de mal dirho.
 —Be, ja veurá, no 'l sachsegi tant que no es cap coco. ¿Qué 's pensa que té ygua á dins!..
 —Ay, fill, si que es delicat, que potser no ha fet la b b?..
 —Porti aixó y vagin més avall á fer nosa.
 —Qué 's creya que 'l volíam per jugarhi á botxas.
 —No, dona, ja sé que 'l busca per remey. Ascolti: si torna demá, li tindrè bullit y se 'l podrá menjá ab cullera.
 —¿Que 'n tens poca de solta!
 —Ay Madrona, tira avall, ó si nó may acabarem.
 —Tú, ¿perqué p ora li noy?
 —Vo que li compri una papallona d' aquellas.
 —Ascolti, noya, ¿Que no despatxa ningú en aquesta parada?
 —Si, senyora desseguida vè. Tarrassa, mireu que demanan.
 —Vaig desseguit. ¿Qué 'ls hi fá falta avuy, noyas?

—Ensenyins una papallona de aquestas.
 —Si es servida.
 —Vol dir qu' aixó va bé... Veig que no mou gaire las alas.
 —Potser pateix de reuma. Miris, aquí en tè un' altra que 's bellugá tota.
 —¿Quánt val?
 —T e sta céntims.
 —A xó, trenta céntims?.. Vagi, home, vagi.
 —Be, ascolti, ¿quánt me 'n promet?
 —¿Jo? deu céntims y encara crech que pago massa.
 —Donchs, miri, per aquet preu, las ha d' anar á cassar al Parque.
 —A iré al á ahont me dará la gana.
 —Noyas, estampas per posar ab quadros, á ral y á dos rals, triheu baratet.
 —Ascolteu, ¿que teniu Sant Roch?
 —Si, senyora mirissel que maco.
 —¿Aquest es Sant Roch?
 —Y donchs qué 's creu qu' es l' Espartero?
 —Com que no porta 'l gos.
 —Ay, filla, que mira prim. ¿Qué no veu que fa calor? Se l' haurá deixat á casa per por de que no li agafin.
 —A vos os tindrán d' agafar per enganyar al públich.
 —Mestressa, cuydado ab la llengua...
 —Ah, si; si vos sembla, me la deixaré á casa com lo gos de la estampa.
 —Au, prou romansos, ó vos tiro el cove entre cap y coll.
 —P robeuho, si sou tan maco.
 —¿Y tal! què s' ha cregut aquest penjadó de perrucas?
 —Déixamel per mí. ¿Qué no veus que com tú 'n necessitem mitja dotzena d' escalibats per esmorzar?
 —Be, aném, deixeuho correr, ó si no encare farém rotllo.
 —S, si, ja feu be. Au, avall com l' aygua. Apa á escampar la boyral
 —Te deixém, perque 'ns fas llástima.
 —¡Arri allá, fardassas!
 —P jor tú, que semblas fill del mal lladre.
 —No insultém, ¿eh? ó si no vos espavilo.
 —¿A nosaltres?.. Vina, alsa, que aquí t' esperém.
 —Au, Madrona, no t' acoloris, anemsen d una vegada.
 —¿Qué es esto?... ¿Otro escándalo?..
 —Miris, es aquest que 'us voi pegar.
 —Son ellas, que m' han insultat
 —Tu calla y coje el cova si no quieres ir al Futjat, y ustedes, chitón, que con la autoridad no se juega.
 —Es que las poc s vergonyas...
 —¡Chitón he dicho!
 —Si vuy. Aquest no vol saber qui té rahó...
 —¿Cóm si vuy? Recoge las estampas y al cuartelillo.
 —Si no m' hi por á coll y bé..
 —¿Que no quieres llevar el cova! Ya te lo llevaré yo, pero entiende que estas estampas servirán per premi á los noys de las escuelas municipals.

SANTIAGO BOY

Al meu passarell

Pobre passarell, no canta;
sempre trist y pensatiu
qui sab si pensa ab son niu
y 'l seu pervindre l' espanta.

Pels filserros de la gavia
sempre el veuren arrapat,
picotejant esvarat
demostra la seva rabia.

De veures empresonat;
ell que per l' espay volava,
y cada mati cantava
himnes a la llibertat.

Per xó apar qu' ha fet conhort
ab la mes negre anyoransa,
perduda per l'esperansa,
de enmudir fins a la mort

Veyent que la rahó sobra
al meu pobre passarell,
li he dit: vesten y recobra
la llibertat del aucell,

Emprén alegre volada
vers al brancam del arbrat,
saluda la nova albada,
ja t en dono llibertat.

Y al obrirli la portella
de la gavia aquet mati,
ha fet una cantarella
com si aixís me volgués dí.

Cor generós, gran y noble
propaga aquestos consells,
la democracia, pel poble,
la llibertat pels aucells.

Aixís pensant, la consciencia
casi m'ha fet remordir,
a la mes pura ignocencia
jjo li feya de butxi!

PEPET DE VILAFRANCA

A ca la bruixa

Una casa tota rónega
hi ha en un poble d'aquí prop,
de tant repugnant aspecte
que 'l mirarla ja fa pó
es acatau de fantasmas
de bruixas y de bruixots.

Aixís que's truca a la porta
ja se sent tocar a morts
al entrar dintre la casa
se trova un corredó fosch

que a cada passa qué donas
s'hi sent retumbá un soroll
com si dessin martelladas
a cada cop de talons.

Una sala vuytavada
hi ha al final del corredor,
y una espelma verda encesa
a cada ángul, fa claror,
las parets son totas negras
y pintat ab vert y groch
s'hi veuhén bestias estranyas
sargantanas y dragons
serpents y ratas-pinyadas
cocodrillos, mussols, corps,
esqueletos de personas
y además dos caps de bou
penjats hi ha al mitj del sostre
ab cadenas de llautó.

Dugas llantias vermellosas
iluminan a Sant Roch,
y a sota d'aquesta imatge
hi ha un armari bastant gros
qu'está tot farsit d'ampollas
ab liquits, y unguents en pots.

A ma esquerra hi ha una taula,
tres cadiras al entorn
y una estranya papelera
que te la forma d'un bóch.

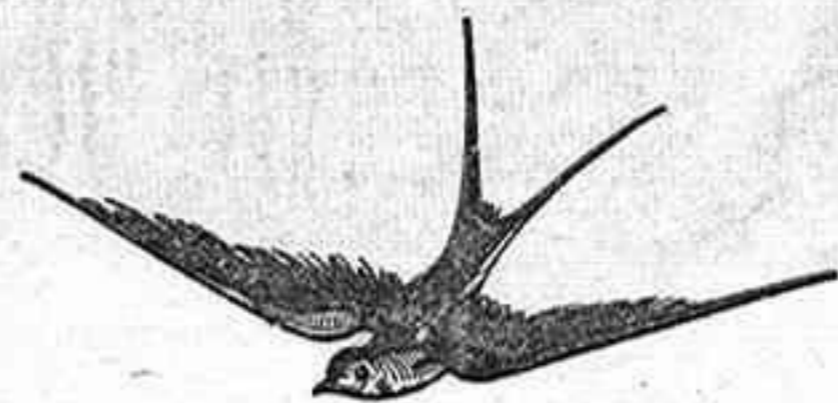
Si una bruixa entra a la sala
se sent com tremola tot:
la sala queda a las foscas,
se senten udols de llops,
posant final a la música,
el soroll d'un tró espantós.

Sentat darrera la taula
veus apareixe 'l bruixot
ab uns ulls que llensan xispas
igual que fossin de foch,
las orellas fins li penjan
mitj pam més avall del coll,
y a n'ell sempre l'acompanyan
dos gats que tenen al ront
dugas banyas cargoladas
com las banyas dels moltons.

Ab una veu cavernosa
te pregunta lo que vols
després de fé unas pregarias
a la imatge de Sant Roch
y 't desapareix de prompte
sense sapigué per 'hont

Ab aquestas martingalas
y a la esquena dels badochs,
el bruixot y la bruixota
diu que s'hi fan barba d'or.

J. RIBAS S.

ESPIGOLANT

(1) *Mes coplas a duo ab
música de J. JORDÁ*

Ara veig que 'l ministeri
tots son homes de molt cap;
y van fent economías...
per' qué 'l poble sigui gran.

—Si pró veig que ab el viatge
que 'l president ha donat...
ha trovat sols simpatias,
pró las ha trovat xiulant.

Entre 'n Dato, y Villaverde
un complot ja s' han armat,
per treure la *jeftura*
qu' en Maura s' ha conquistat.

—Per mi aixó tot son envejas,
perque 's veu que l' home val...
Per nombrar un Nozaleda...
que no pot aná a cap part.

En Mazzantini fent l' home,
ja ha donat lo primé pas,
Y tot fent de policia
a n' en Maura, un passe ha dat.

—Per xó en Maura ja tremola,
y are 's dlu, que ja ha pensat,
de posarse a matar toros,
per veure si sab matar.

Dias fa que la gent negre
va donant molt que parlar,
com que la caló 'ns apreta
se veu que s' hau escalfat.

—Buscantne las canadellas
com feya el pare Román:
el que no conquista mossas
trova noys per sant *Culgat*.

Concejals escrupulosos
no fa molt qu' ens han contat
com absurdo un gran negoci
que 'ls vaqués ab la llet fan.

—Tots volém las cosas claras
pro 's va espessint tant y tant
que d' aquestas cinch mil pelas
no s' en treurá res en clá.

Si es que aneu acasaradas
las que passeu dels vint anys
un concell voldria darvos
per casarvos aviat

—Si 'm vols creure no t' enredis
que del modo que tot va
tant si trovan com si buscan
no 'ls faltarán mals de cap.

Si es que voleu veure bestias
aneu al Parque que hi han
ocas, micos, lleons tigres
y hasta 'l célebre elefant

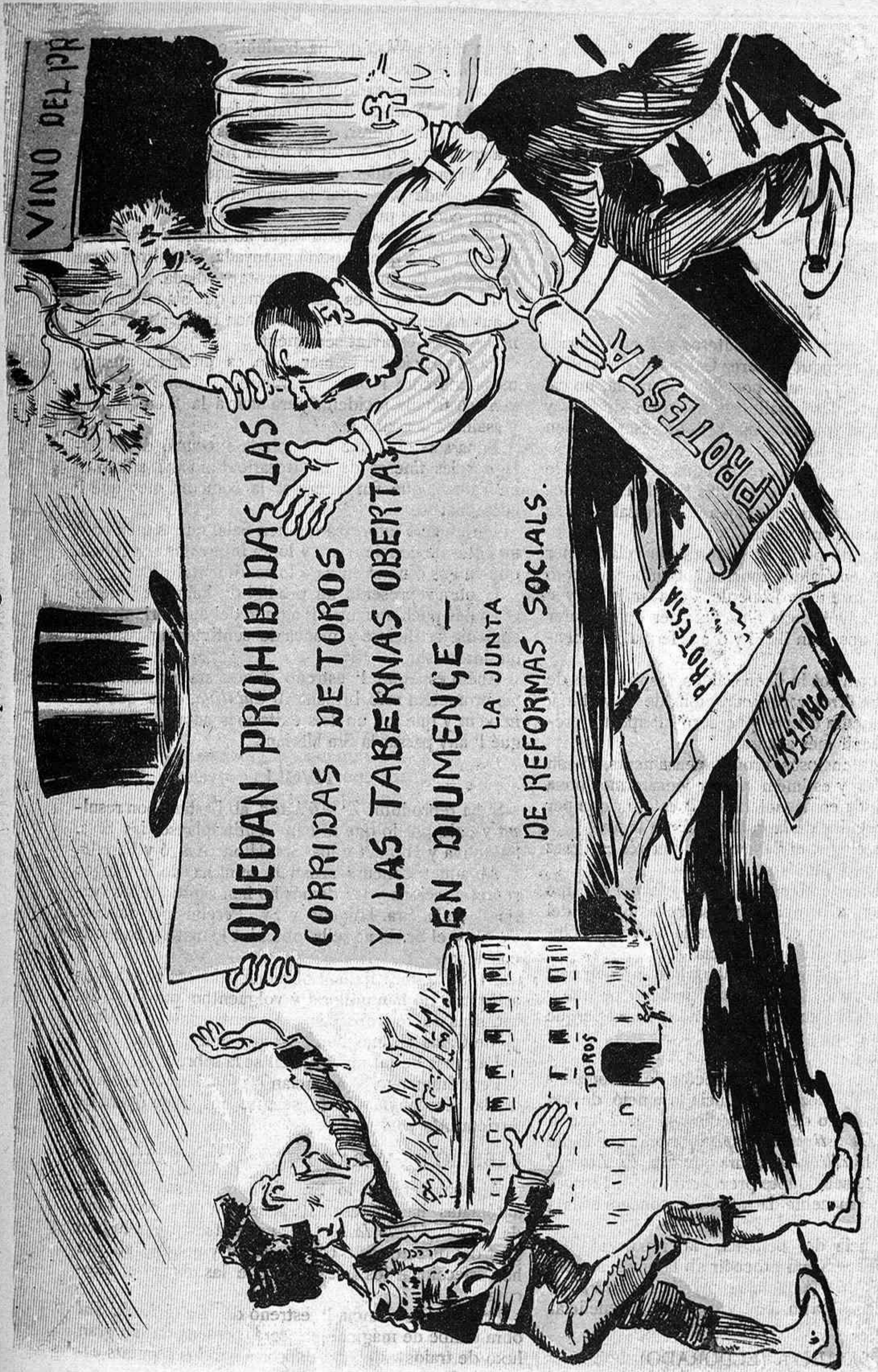
—Si per bestias vas al Parque
veig que fas el camí en va,
que per tot veig *aves russos*...
y *trompas* sense elefants.

E. MOLAS

(1) Cantadas per la secció coral de
Ateneo Obrero Martinense.

En ayguas de Catalunya
hi té en Maura per nadar
dos *car-basses* foradadas
molt bonas per naufragar.

Después de molt rumiar ho
la Junta reformadora
ha prèt aquet gran acord
com lley regeneradora.

NOVETATS

Darrera las finesas dels Quinteros y d' en Linares-Rivas-Astray ha vingut en Perez Galdós ab *El abuelo*.

Lo mestre de la novela popular espanyola, no cal dir com s' en ha desempallegat; escriptor de fibra y de bon cep espanyol, totes las bras qu' escriu, tenen l' agró del terror... son de casta.

Mestre en lo llenguatge, parla com vol y diu tot lo que 's proposa dir, remoyent totes las fibras mes delicadas dels sentiments que rajan á devassalls en sa darrera producció dramática.

Ab un assumpto petit, d' importancia relativa per mouer interés, en Galdós conclou tot un poema, com si fos un Skaspeare ó un Lope de Vega més be, y s' enlayra p' els núvols de la filosofia... per anar á parar á la finalitat d' una gran lliçó y d' una ferma experiencia.

El Abuelo, com tot lo d' en Galdós, respira ayres de llibertat, fustiga érrors y preocupacions de la velluria, aprofitant la cátedra oberta per sern' l' apóstol precursor de l' avenir més avansat.

Conceptes sentenciosos, profans pensaments, hi son á mans vessadas y estimém potser encara mes bona l' obra per llegida en la soletat de l' estudi, que per escoltada entre mitx de la bullanga d' un teatro.

No cal mes elogis, ni 'ls necessita per rés en Pérez Galdós; es un peix que 's porta l' oli.

En Ferrán Díaz de Mendoza fa una creació del tipo del avi aristócrata arruynat, pensayre fastiguet del mon, ple de desenganys, que busca la veritat y 's loca quan la trova. ¡Quina eloqüencia

Discretas las senyoras y caballers que prenen part en la repressentació, mes no cal parlarn' perque l' obra s' en emporta tota l' atenció y no s' ha fet perque se lluheixin 'ls cómichs

¡Tot per l' autor!

Pera avuy lo primer actor y director de la companyia Sr. Díaz de Mendoza (F) anuncia la funció de son benefici ab l' estreno de la comedia del Sr. Linares-Rivas-Astray *La estirpe de Júpiter*, obra que sigué presentada en lo célebre concurs que feu *El Liberal* de Madrit y que sens dupte preveyent lo Sr. Linares lo que había de succehir la retirá del concurs avants del día del fallo.

La importancia del benefici, la reputació del autor y per ende més son procedir ab la empresa periodística de Madrit, fá que sia esperada *La estirpe de Júpiter*, ab verdadera ansietat y augurém al beneficiat un verdader éxit.

CATALUNYA (ELDORADO)

El secreto á voces ó *El secreto de Polichinela*, seguintne 'ls dictats del autor francés s' intitula l' obra

d' en Pierre Wolf qu' ha traduhit en castellá D. Enrich G. Velloso.

Las costums exóticas que 's desenrotllan á la comedia de Wolf, se donan patacadas ab lo nostre modo de sentir y obrar, no referintnos tan sols á la terra catalana, sinó en tot lo terror Ibérich

A Fransa es diferent d' aquí, y aquesta barrera no l' ha poguda pas saltar lo traductor, qu' ha fet una feyna, com de preu fet.

El secreto á voces ben segur no hauría donat á son autor la fama que 's porta guanyada, qu' altres obras te escritas de molta mes empenta y volada.

L' assumpto no es pas nou, mes que sia enternidor y autors tenim á la terra que l' han tocat ab més fermesa y més enlayrat sentiment.

L' exposició del primer acte, es un' obra mestra, mes aixís com l' obra va avansant... també va decayent en frívols incidents pera anar á la fi en grollera y asainetada comedia.

Bona sort té la fina y esmerada execució d' en Balaguer, las finesas de la Rosario Pino y l' aplom d' en Tallaví, que fan interesar la comedia mes que l' autor mateix.

Fem menció expressa del nen Sala, que 's mou com un actor de conciencia... y logra interessar al públich, que vulgas ó no s' en va á lo sentimental

L' obra representa un prodigi d' habilitat, que no n' es pas poch aguantar l' agrado del auditori, ab una comedia artificiosa y manca de sentiments passionals qu' interessin.

Aném esperant l' estreno d' aquesta setmana que 'ns prometém més brillant ab *Catalina*, obra que coneixém y que fou un dels éxits més notables que tingué l' any passat la Sra Mariani.

TIVOLI

S' ha reproduhit *L' Africana*, ab bastant bon resultat y éxit, per lo que hi han sentit aplausos las Sras. Santoliva y Huguet y los Srs. Utor, Aragó y Perelló.

Ab aquet concurs artístich, se n' ha donat dugas representacions y las demás ho han sigut ab las variants de la Sra. Huguet y Sr. Perelló per la Sta. Casals y el Sr. Banquells, obtenint lo mateix bon éxit consignant.

Al Sr. Utor, li hem observat que sas condicions artísticas no han millorat y volguentho purificar del tot, sens dupte trobaríam que avants cantava lo Vasco de Gama ab mes bon gust artístich qu' ara.

La causa de tal mudansa ell se la sabrá

Pera diumenge, s' anuncian las funcions de despido de la companyia ab la sempre inspirada ópera de Arrieta, *Marina*.

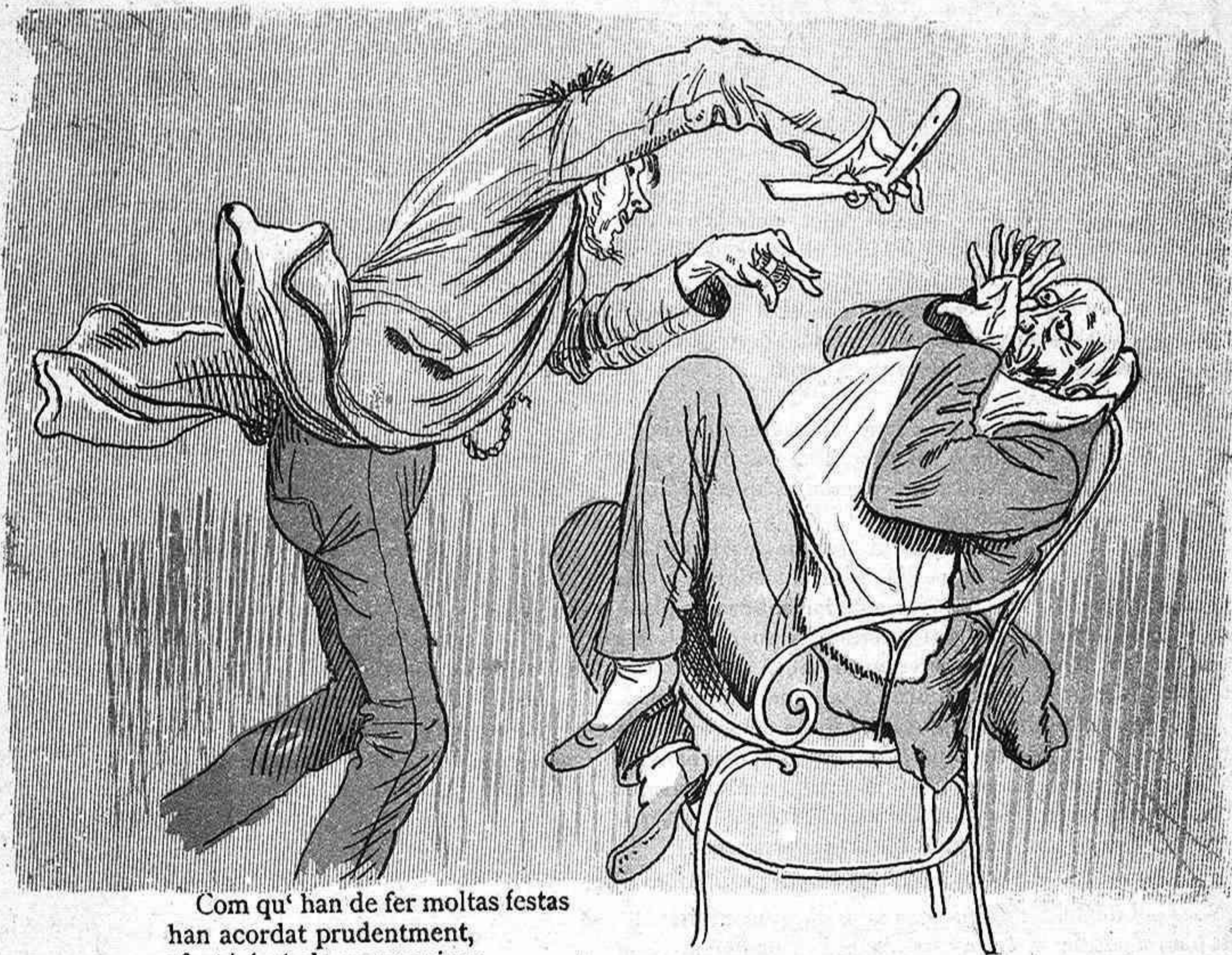
PABELIÓ DE VERANO (RAMBLA DE CATALUNYA)

Aquesta setmana lo Sr. Narbon ab sos notables autómatas ha representat la segona part de la obra de mágica *Marta la hechicera* vejentse en ella lo bon gust del director y lo treball refinat y notable ab que ha perfeccionat los intérpretes de las obras qu' executa.

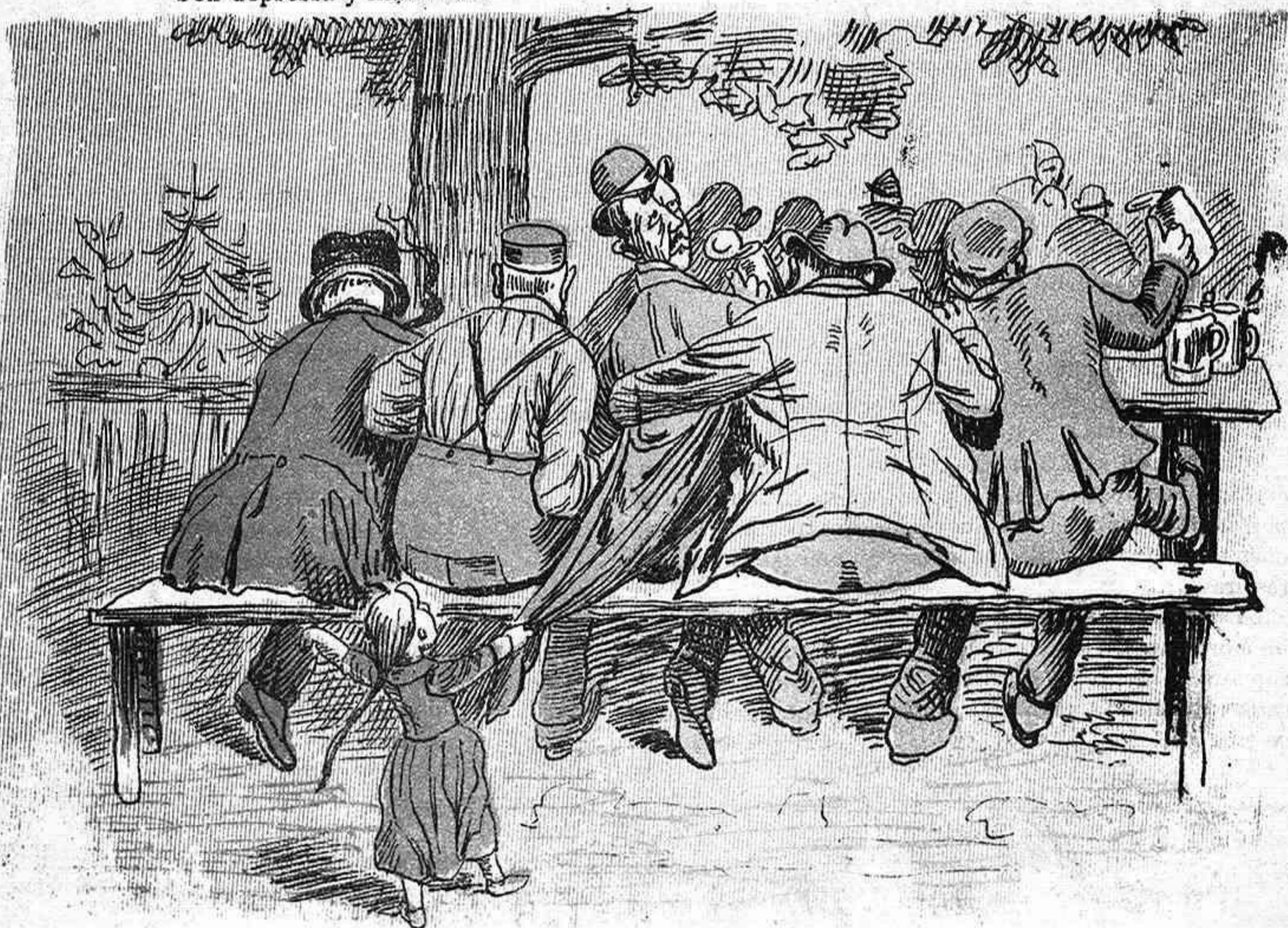
Pera demá anuncia l' estreno de *La hija del Sol* obra també de mágica que será presentada ab gran luxo de trajos y decorat exprofés per los reputats escenógrafos Srs. Moragas, Alarma y Urgellés.

UN CÓMICH RETIRAT.

Actualitats

Com qu' han de fer moltes festas
han acordat prudentment,
afeytá á n' als parroquians
ben depressa y malament.

La taula per assalt presa,
tot lo cos fet un caliu
han pensat passar l' estiu
fentse bons tips de cervesa.

Pero ¿pot saberse lo que 's proposan los concejals ó alguns empleats grossos de la Casa Gran al empèndrelas ab tanta rabia contra 'ls arbres dels nostres carrers?

Las iras municipals descarregan la destrual tan aviat á la Rambla de Catalunya com al carrer del Consell de Cent, tan aviat á la Plassa de la Universitat com al passeig de Gracia.

Y precisament aqueixa tallada d' arbres coincideix ab las calers d' aquesta estació, quan tothom va buscant la sombra y á lo millor 's trova ara exposat á que 'ls raigs del sol li fregeixin lo cervell.

Un periódich d' aquesta localitat referintse á la tallada d' arbres, deya ab molt acert qu' hem introduhit no fa gayre la *fiesta del arbre*, ab l' idea de fomentarne la plantació y conservar los que ja tinguessim, pero que 'ls fets venian á demostrar que tals festas no tenen altra objecte qu' anar á fer un tech y exhibirse unas quantas personas.

Hasta ten m un himne dedicat á la Festa del arbre; pero total res; tot aixó deu fer riure á las poderosas companyias de tranvias que logran que l' Ajuntament talli 'ls arbres pera colocar pals sostenedors de fils elèctrichs... y als que fassin un bon negoci comprant los arbres arrancats.

✱

No 's pot dir blat, fins que siga al sach, y encare ben lligat ó no 's pot dir vi fins qu' estiga ben acondicionat á la bota.

Quant la vista de las abundants vinyas, feya esperar una magnífica cul ita, y per lo tant una gran rebaixa en la preu del vi, rebaixa qu' alguns feyan arribar á la meytat de son preu corrent, en diversos punts de Catalunya, entre ells, Vilanova y Gestrú y 'l Bruch, han descarregat fortas pedregadas que han deixat gayrebé las vinyas netas.

Primer hem tingut contra la baratura del vi, l' amenassa d' un fort impost sobre 'ls alcohols, ara las pedregadas esmicolan los rahims, després ja veurém.

La veritat es, que tot plegat va en contra del consumidor pobre.

✱

Aquell moro menut que segons diuhen es metje, va rebre l' altre dia un susto capás de fer arronsar lo llombrigo al mateix Mahoma.

Trovantse en una casa ahont havia sigut cridat pera exercir ls seva carrera, un subjecte que va titular e de la policia, li va fer donar tots los diners que portava sobre, amenantlo ab clavarli una palissa fenomenal si tan sols respirava.

Lo moro, devant del perill d' una palissa, va cal'arse com un mort, pensant «no 'm peguis y digam moro» pero un cop fora de las grapas del fingit agent de policia va anar camas ajudeume á denunciar lo fet al Jutjat en funcions de guardia.

Sant cristiá ay! sant moro,
gestant furiós com un toro
fa la denuncia al Jutjat?
¡Ja pot esperar sentat!

✱

A l' Fnrich Borrás ja comensém á tenirlo entravessat á la boca del ventrell.

Lo xicot val, val moltíssim, ja ho hem dit diferentas vegadas, pero aixó no es motiu suficient pera que 'ns estigan xeringant diariament ab noticias periodísticas, particulars oficials y oficiosas respecte á si 'l notable actor del Teatro Romea 'ns deixa abandonats per anarsen ab lo tirá (?) ó si 's queda al Romea ab la condició precisa de que li aumentin en trenta rals lo sou diari y 'l rentin y 'l planxin de franch.

Bueno, *hombre*, que 's decideixi aviat una cosa ó altra, porque de lo contrari temém que fassi moviment la Bolsa y 'ns apujin las manjetas cuytas.

Si aixó es *bombo* pot passá,
pero á este extremo llevado
ja s' ha vist lo bacallá
aunque venga disfrazado.

✱

¡Hola, hola, hola! ¿Con que ls senyors metjes del dispensari municipal de Gracia, tenen á be no compareixe á las nits en lo dispensari quan está manat tot lo contrari?

¿Es que creuhen aquets apreciables galenos qu' á la nit no poden ocorre de-gracias que 'ls reclamin?

¿Es que pensan que Barcelona ha de mantenir un verda-der exercit de metjes, pera no tenir mes feyna que cobrar la nómina y ventarse las moscas?

Si creuhen y pensan aixó, sigan franchs de dirho, y allavors los podrém dir que com per semblant viatge no necessitem alforjas, los barcelonins havém resolt netejarlos la menjadora municipal d' una sola escombrada.

✱

Ha mort *La Dinastia*

No 'ns estranya: morta la cuca, mort lo veri, diu 'l ditxo y com que la cuca de *La Dinastia* era en Planas y Casals ja está comprés tot.

¡Que 'ls enterrin!

✱

¡Ey, Sr. Alcalde ab *accidents* qu' empunyi la vara, que, tant pot ser en *Culio* com en *Sebio*, que ja s' ha enterat de lo que passa á las brigadas del municipi.

Se diu qu' alguns individuos de s que fa poch entraren á formar part de la brigada eventual no saben lo qu' es agatá 'l picot ni la escombra.

En cambi 'ls individuos de las otras brigadas encare que la feyna no 'ls mati y ls de la eventual qu' han de treballar no veuhen ab bons ulls aquestas diferencia.

¿Es que ja 's torna à n' aquell bullit de donar volants per recompensar travalls d' eleccions y accontentar pinxos.

Sr. Alcalde accidental
vegi si no li sab mal,
encar que la bomba estalli,
que ja que cobra treballi
la brigada eventual.

✱

Lo *certus* es qu' en *Memento* desde que va abandonar la escena, 'ns va caure del concepte, porque 'ns va *quitar* lo goig de pujarlo fins al pinácul de la gloria.

Pero may nos haur am cregut que volgués atormentar á tots los vehins de Barcelona porque en la verbena de Sant Pere fou ferit en la montanya de Montjuich un agent de policia.

Efectivament, lo seu gust fora, tancar al quarto fosch á tots los que en semblant diada van anar de verbena, y no

deixarlos en llibertat fins qu'algún d'ells se declarés culpable.

Aixó fora empipador pe 'ls detinguts, pero en *Memento* hauria sortit ab la *seva*, y tal vegada conseguiria alguna creu ó un ascens.

Pero que no 's despacienti l' ilustre ex picador de toros y jex actor dramátien quo ja li quedarà temps pera fer alguna altra barrabassada que li valgui una bona recompensa.

¡Per algo viu á Espanya!

Aquets senyors de las cédulas personals no passa día que no atropellin á alguna familia pobre ab l'escusa de practicar embarchs en las casas, que no s'han provehit de tan odiós document

Els no s'enten de paros de feyna, ni de malalts ni de res, volen cobrar y 'l que no pot pagar que 's reventi ¡Gangas d' arrendar certs impostos!

¡Quan será que sols haurán de pagar aquet document los que tingan de cinquanta mil duros per amunt, encarregantse de lo que 's fá pagar als pobrets que no tenen una malla?

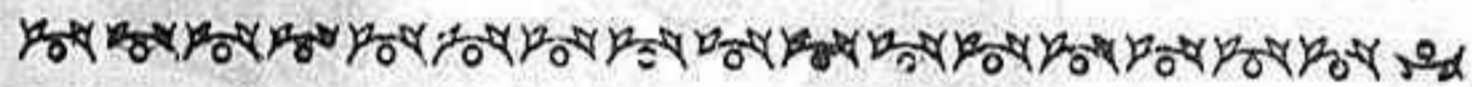
Be prou que 'ns ho pensém: la setmana dels tres dijous.

En lo temple de la Casa de Caritat diuher que s'hi senten tot sovint unas oloretas, que no son de rosas, capassas de fer caure d' espatllas al home mes robust.

A nosaltres aixó 'ns te sense cuydado, porque som d'aquells que pera no arregar pols, no aném á l'era.

Poden fer lo mateix los *fiels* que concorren al temple de la Casa de Caritat.

Bibliografía

Lo reputat mestre D. Abelardo Coma, ha tingut la amabilitat de remetrens un exemplar de sa composició musical *Las golondrinas*, dedicada á la eminent artista lírica-dramática María Giudice.

Dita composició ha sigut publicada com á folletí en la notable revista *Album Salón*, lo que denota las condicions artísticas de la mateixa, al ser favorescuda per tan honrosa distinció.

Felicitem al autor y li remerciém l' obsequi.

Espurna amorosa

Jo he escoltat de ta boca petonera
lo mot més amorós,
ab que tu bella flor de primavera
has captivat mon cor.
Jo he sentit ton alé vora ma boca,
deixantme ubriacat,
y glatir he sentit mon cor de roca,
com poltro desfermat.
Per fi del nostre amor, ben fort los llassos,
estrenyer més y més has conseguit;
avuy jo t' he tingut entre mos brassos,
avuy; ja puch morir.

ISIDRO VENDRELL

Correspondencia

J. Ribas S: Vá «A ca la bruixa».—J. Costa Pomes: De vosté: «Faita d' empenta» Pepet de Viafranca: Y de vosté: Al meu passa ell y «Amor pastoril».—Rampells: publicarém «Ja parlo d' anys»; las a tras encare las haig d' examinar —G. Marti: Li publicaria «A un aucell» si terminava ab un assonant ab «bonansa». Repassi a.—Montañiz: Aquel *tras* repetit de «Plan» es de molt mai efecte.—Carlos Pujol: Es defectuosa; ho sento. Ll. Saborit Id.—Isidro Vendrell: Insertarém; «Pensaments» y «Espurna Amorosa». Antoli B Ribot: «Primavera» no acaba d' agradarme.—Joseph Casabo C.; anirà gayrebé tot.—Caldés Arús; Id.

Quedan cartas per contestar.

Carrotadas de cego

Home franch y de sa casa
no farà may bona basa.

Qui no sab de respallar
dificilment trova pá.

La justicia humana
encare hi ha qui la ven á tan la cana.

Qui doblega la espinada
al devant del poderós
s'enseja á servir de gos.

Quan arrivi l'any dos mil
de sotanas y mantous
s'en veurán sols als Museus.

A l'esquena d'un idol
sense camisa
quants farsants ¡Verge Santa!
regalats viuhén.

A temps á venir, no ho dupto,
Monarquia, y Religió
serán dos paraulas vanas
d' idols que s'haurán fet pols.

Per destruir la idolatria
fou necessari un Jesús;
per acabá ab lo del dia
ne foran precis un munt.

Timadors y gateras,
toreros, xulas
en un pais que tots saben
son la gent d'upa;
res d' estrany es que vagi
boyant d' industria.

S. BRUGUÉS

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RÓMAN, 6. - BARCELONA

LA TOMASA

Viudo alegre

Ell la mort de la *castella*
poch ni gayre no ha sentit,
aferrat á aquella máxima
de per estar ben servit...